

Arbeid en bedrijf

Gemeentepersoneel spreekt woordje mee

Rijk en provincies stoten taken af. Gemeenten krijgen er taken bij en moeten tegelijkertijd bezuinigen. Meer doen met minder mensen is het devies. Dat legt een forse druk op de gemeentelijke organisaties en op het personeel. In de ondernemingsraad kunnen personeelsleden meepraten over maatregelen die hun belangen raken. In opdracht van het A+O fonds Gemeenten onderzocht het ITS hoe het anno 2014 met de medezeggenschap is gesteld.

MEDEZEGGENSCHAP LEEFT BIJ MEDEWERKERS

Leden van een ondernemingsraad (OR) worden gekozen door het personeel. Bij gemeenten gebeurt dat sinds 1996 om de drie jaar en op dezelfde dag. De opkomst is altijd hoog. In 2014 ging zo'n 70 procent van de medewerkers naar de stembus. In 1996 was de opkomst zelfs ruim 80 procent. Het opkomstpercentage geeft aan dat de OR leeft onder het gemeentepersoneel. Tenminste, daar waar er verkiezingen worden gehouden.

COMBINATIE WERK EN OR LASTIG

Want medewerkers staan niet bij elke gemeente in de rij om zich kandidaat te stellen. Bij de eerste verkiezingen in 1996 waren in 80 procent van de ondernemingsraden meer kandidaten dan zetels beschikbaar, en viel er dus iets te kiezen. Vanaf 2002 ligt dit percentage stabiel op 40 procent. Bij de overige gemeenten waren geen verkiezingen nodig, vanwege te weinig kandidaten (25%) of er waren er precies genoeg (35%). Vanwaar die aarzeling voor kandidaatstelling? Belangrijkste reden is dat medewerkers bang zijn dat hun reguliere werk in de knel komt door de extra tijd die het OR-werk in beslag neemt. Ook vrezen medewerkers conflicten met de leiding of spanningen met collega's, of men vindt zich niet deskundig genoeg.

STIMULERING VAN LIDMAATSCHAP OR

Diverse gemeenten hebben deze signalen opgepakt. Daar zijn afspraken gemaakt om de combinatie van OR-werk en regulier werk te verbeteren. Het gaat om afspraken over tijdelijke uitbreiding van de formatie, tijdelijke ophoging van werkuren of tijdelijke vervanging bij taken. Taakverlichting van (beoogde) OR-leden is belangrijk, bij 40 procent van de gemeenten zijn hierover afspraken gemaakt. En daar waar deze goed worden nagekomen is meer animo voor de OR dan in gemeenten waar dat niet het geval is. Het liefst hebben OR-leden een volledig bezette raad. Maar kwaliteit gaat voor alles. Dus graag échte verkiezingen, maar op voorwaarde dat continuïteit en kwaliteit van het OR-werk op peil blijven.

ACTIEF MEEDOEN

In de afgelopen 10 jaar is de rol van de OR in veel gemeenten verschoven van controlerend naar participerend. Een OR is nu veel minder een controleur die wacht op wat komt en dan groen licht geeft of niet. Veel ondernemingsraden willen vroeg betrokken worden en actief meedenken bij de ontwikkeling van beleid. Ook de relatie met de bestuurder is op veel plekken veranderd. Ondernemingsraden hebben nu niet alleen formeel maar ook informeel contact met hun bestuurder en andere leden van het management.

Opdrachtgever: A+O fonds Gemeenten

Meer informatie: John Warmerdam | j.warmerdam@its.ru.nl

Harry van den Tillaart | h.vandentillaart@its.ru.nl

Medezeggenschap leeft binnen gemeenten, maar er valt lang niet overal wat te kiezen

